

BÀI VẼ TĨNH VẬT CỦA SV NĂM THỨ I KHOA SPMT TRƯỜNG CĐSPMG TW 3



8



9



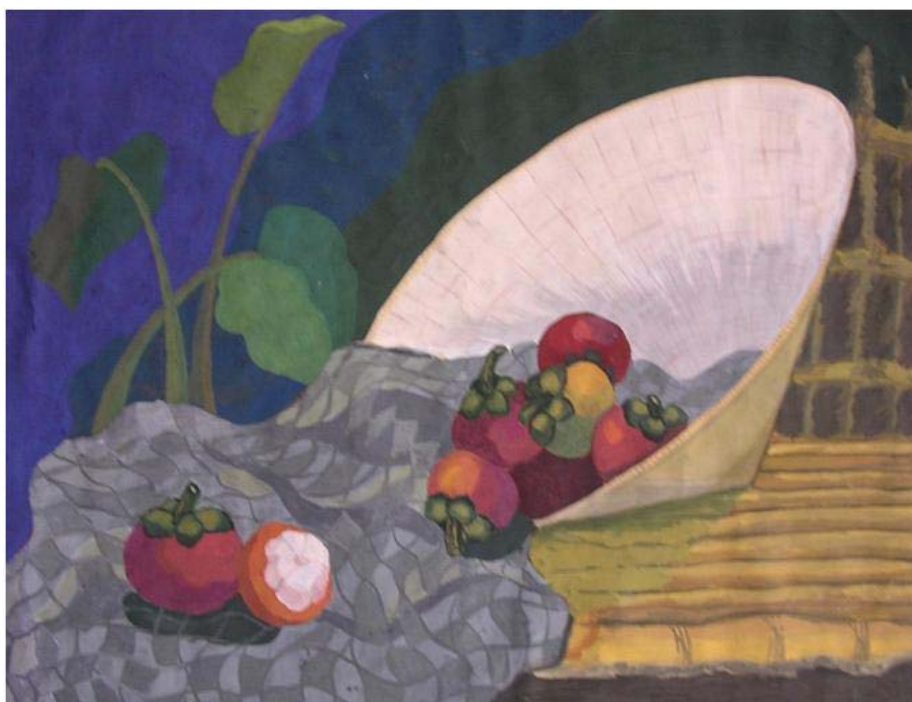
10



11



12



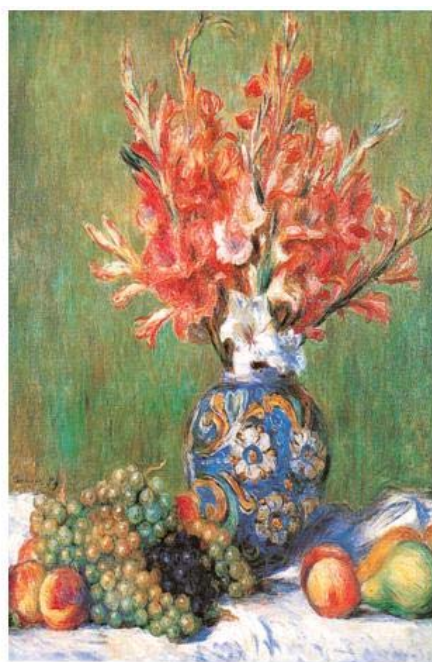
13



Tĩnh vật – Tranh của Cézanne



*Hoa Iris
Tranh của Vincent van Gogh*



*Hoa và quả
Tranh của Pierre Auguste Renoir*

 *Nhiệm vụ*

Nhiệm vụ 1: Tìm hiểu về vẽ tĩnh vật màu

Bạn hãy đọc thông tin, quan sát, nhận xét bài vẽ tĩnh vật màu để tìm hiểu về bố cục, cách vẽ, cấu trúc hình, tỷ lệ, đặc điểm mẫu, sự ảnh hưởng qua lại của màu sắc trong tranh để cảm nhận vẻ đẹp của tranh tĩnh vật màu.

Nhiệm vụ 2: Tìm hiểu vai trò của vẽ tĩnh vật màu

Bạn hãy trả lời câu hỏi: Ngoài những kỹ năng được hình thành từ vẽ tĩnh vật đen trắng bạn sẽ được hình thành thêm kỹ năng gì khi nghiên cứu tĩnh vật màu? phải chăng đó là kỹ năng quan sát nhận xét màu sắc? kỹ năng vẽ màu?

Đánh giá hoạt động 1

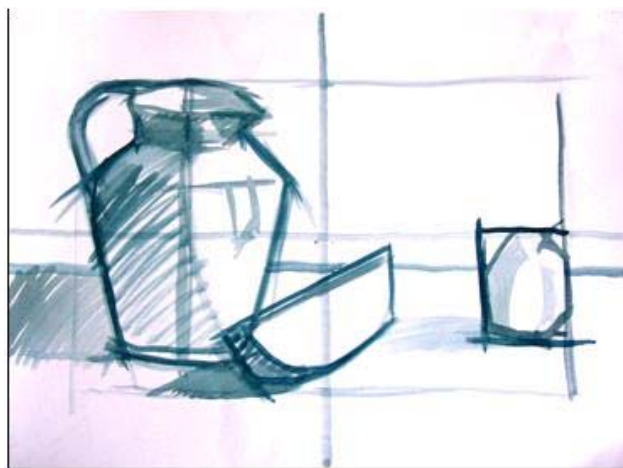
Bạn hãy quan sát màu sắc trong tự nhiên và phát biểu cảm nhận của mình về sự ảnh hưởng qua lại của màu sắc

Hoạt động 2: Tìm hiểu phương pháp vẽ tĩnh vật màu

Thông tin cho hoạt động 2

Vẽ tĩnh vật màu là dùng màu sắc để thể hiện bài vẽ, vì vậy ngoài các kỹ năng đã được rèn luyện ở bài vẽ đồ vật (đen trắng) bạn cần tìm hiểu cách vẽ màu nước và màu bột (Xem chủ đề 1, hoạt động 3) rồi tiến hành bài vẽ theo trình tự sau:

- Quan sát, nhận xét mẫu vẽ: Quan sát nguồn sáng chính chiếu từ hướng nào tới, vị trí của đường tầm mắt so với mẫu vẽ, tỷ lệ giữa các vật mẫu, tương quan đậm nhạt, màu sắc của từng vật mẫu, màu nào đậm nhất? màu nào sáng nhất? màu nào rực rỡ nhất? màu nào trầm nhất? nhìn chung mẫu vẽ có gam màu gì? nóng hay lạnh? và sự ảnh hưởng qua lại của màu sắc trong hệ thống mẫu vẽ
- Bố cục trên giấy: Dùng que đo để đo chiều cao và chiều ngang của toàn bộ hệ thống mẫu vẽ, nếu chiều ngang lớn hơn chiều cao thì bố cục giấy ngang, ngược lại thì bố cục theo chiều dọc. Sau đó bạn đo và nhân với một tỷ lệ thích hợp hay ước lượng tỷ lệ để dựng khung hình chung sao cho khung hình cân đối với giấy vẽ. Từ đó bạn đo và dựng khung hình cho từng vật mẫu. Làm như vậy bài vẽ của bạn sẽ cân đối và đảm bảo được tương quan tỷ lệ giữa các vật mẫu trong hệ thống mẫu vẽ.



Bố cục trên giấy

- Phác hình, chỉnh hình: Dựa vào khung hình, bạn có thể dùng bút chì hay màu để phác hình cho từng vật mẫu bằng nét thẳng, nhìn theo nét thẳng sẽ quán xuyên hình tốt hơn và không sa vào chi tiết. Đối với những nét cong, bạn cũng dùng nhiều nét thẳng để vẽ, như vậy hình vẽ sẽ khoẻ và chắc chắn. Trong khi phác hình bạn phải luôn quan sát để kiểm tra tỷ lệ chung và nhận xét đặc điểm của từng vật mẫu và kết hợp phác mảng sáng tối.



Phác hình, chỉnh hình

- Vẽ màu: Khi hình vẽ đã giống mẫu, đúng tương quan tỷ lệ và cân đối với giấy vẽ thì bạn tiến hành vẽ màu để tả màu sắc, tả khối, tả không gian, tả chất của vật mẫu. Tùy theo chất liệu để vẽ là màu nước hay màu bột mà bạn có cách vẽ thích hợp.



Vẽ màu

Nếu vẽ bằng màu bột, bạn hãy trộn màu với keo và vẽ mỏng một lớp cho toàn bộ bài vẽ theo màu thực của mẫu, sau đó mới vẽ màu theo độ đậm nhạt và sự ảnh hưởng qua lại của màu sắc mà bạn cảm nhận được. Bạn nên lùi ra xa để kiểm tra tương quan màu sắc và đậm nhạt của bài vẽ, chất liệu màu bột có nhược điểm khi khô màu không thắm như lúc ướt, vì vậy bạn phải có sự tính toán trước. Khi vẽ màu bạn không nên dùng bút nhỏ, vì vẽ bằng bút nhỏ bạn dễ sa vào chi tiết, nét vẽ tù mùn, Ngược lại nếu dùng bút

vẽ lớn hơn bạn không bị sa vào chi tiết nên có điều kiện quán xuyến tương quan chung tốt hơn mà nét vẽ lại phóng khoáng, thoải mái, tranh dễ đẹp.

Khi bài vẽ đã đảm bảo được tương quan chung, có hoà sắc đẹp thì bạn điểm xuyết thêm những sắc độ sáng nhất và đậm nhất cho bài vẽ thêm sinh động.



Bài vẽ hoàn chỉnh

Nếu bạn vẽ bằng màu nước thì nên dùng loại bút vẽ mềm làm bằng lông thỏ, trước tiên bạn dùng nước trong phủ nhẹ trên mặt giấy để giấy hơi ẩm tạo cho màu dễ loang đều, không đóng bờ, sau đó bạn dùng màu loãng vẽ màu cho toàn bộ bức tranh, rồi vẽ tiếp tương quan đậm, nhạt của màu sắc trên mẫu mà bạn cảm nhận được. Mỗi chất liệu có vẻ đẹp riêng, vì vậy bạn cần tìm hiểu kỹ cách sử dụng từng chất liệu để thực hiện bài vẽ cho tốt.

Nhiệm vụ

Nhiệm vụ 1: Tìm hiểu phương pháp vẽ tĩnh vật màu

Đọc thông tin, xem hình minh họa các bước trong phương pháp vẽ tĩnh vật màu để tìm hiểu phương pháp vẽ tĩnh vật màu.

Nhiệm vụ 2: Xem băng hình: “Minh họa quy trình thực hành một bài vẽ theo mẫu (vẽ màu)”

Trước khi xem băng hình, các bạn cần đọc kỹ phần tìm hiểu phương pháp vẽ tĩnh vật màu trong tài liệu in. Đây là băng hình giới thiệu quy trình thực hành một bài vẽ theo mẫu bằng chất liệu màu bột. Với thời lượng 10 phút băng hình không thể giới thiệu trọn vẹn các bước thực hiện một bài vẽ tĩnh vật màu mà chỉ giới thiệu các trích đoạn của từng bước để các bạn có thể hình dung cụ thể hơn về phương pháp vẽ.

Trong khi xem băng hình, các bạn chú ý quan sát cách phác hình, cách sử dụng bút vẽ, cách pha màu, cách vẽ màu... các bạn có thể xem băng nhiều lần để nắm vững thao tác thực hành vẽ màu. Chỉ có hoạt động thực hành mới thật sự giúp các bạn có được những kiến thức và kỹ năng cần thiết của môn học, thực hành càng nhiều thì bạn càng nắm vững kiến thức và thành thạo các kỹ năng chuyên môn. Chúc các bạn thành công trong học tập.

Nhiệm vụ 3: Làm bài tập nhỏ theo phương pháp vẽ tĩnh vật màu. (nhóm 3 – 4 người).

Các bạn hãy bày mẫu vẽ đơn giản rồi làm bài tập nhỏ theo đúng trình tự của phương pháp vẽ tĩnh vật màu, sau đó cả nhóm nhận xét bài tập của các thành viên nhằm củng cố kiến thức, chuẩn bị cho thực hành vẽ tĩnh vật màu.

Nhắc lại tiêu chí của bài vẽ tĩnh vật màu:

- Bố cục cân đối
- Cấu trúc hình, tỷ lệ sát với mẫu
- Màu sắc phù hợp với tinh thần chung của mẫu
- Có đủ độ đậm nhạt, không gian trong trẻo
- Bài vẽ tĩnh cảm, có quan tâm đến tả chất của mẫu
- Bút pháp thoải mái, hợp lý

Đánh giá hoạt động 2

Các bạn hãy xem kỹ các phiên bản tranh mẫu (trang 23, 24) và đối chiếu với các tiêu chí đánh giá để nắm chắc yêu cầu của bài, sau đó trao đổi trong nhóm về các tiêu chí đánh giá bài tĩnh vật màu và chỉ ra được phiên bản tranh mẫu đã thể hiện các yêu cầu ấy như thế nào?

Hoạt động 3: Thực hành vẽ tĩnh vật màu

Thông tin cho hoạt động 3

Bạn hãy dùng chất liệu màu bột hoặc màu nước để vẽ 3 bài tĩnh vật màu trên giấy khổ A3 theo phương pháp đã hướng dẫn.

Thời gian: 4 tiết/ 1 bài.

Bài 1 có 3 vật mẫu (gam nóng)

Bài 2 có 4 vật mẫu (gam lạnh)

Bài 3 có 4 vật mẫu (gam nóng kết hợp với lạnh)

Vì ở nước ta, mỗi địa phương, mỗi vùng miền đều có những điều kiện thuận lợi riêng và có những vật dụng, hoa, quả khác nhau có thể dùng làm mẫu vẽ rất tốt. Để thuận tiện cho việc lựa chọn mẫu vẽ, tài liệu này không quy định mẫu vẽ cụ thể cho từng bài mà chỉ gợi ý một số mẫu vẽ để các bạn tham khảo. Ví dụ bạn có thể sử dụng những khối cơ bản như khối lập phương, khối chóp, khối cầu hay ấm pha trà, tách trà, bát, lọ hoa, phích nước, các loại hoa quả, đồ vật có màu sắc đẹp để làm mẫu vẽ. Khi bày mẫu vẽ, bạn không nên để mẫu vẽ cách nhau rồi rạc hoặc cùng chụm lại một chỗ hay dàn hàng ngang mà nên bày có nhóm chính, nhóm phụ, vật trước vật sau cho mẫu vẽ sinh động (tham khảo cách bày mẫu ở các trang 7, 8, 9, 23, 24, 25 để bày mẫu vẽ cho sinh động).

Nhiệm vụ

- Nhiệm vụ 1: Thực hành vẽ tĩnh vật màu (bài 1 - gam nóng) theo đúng phương pháp vẽ màu

Mẫu vẽ có gam màu nóng không có nghĩa là tất cả mẫu vẽ đều có màu nóng mà chỉ cần màu nóng giữ vai trò chủ đạo là được, bạn cũng nên chú ý đến hòa sắc chung của hệ thống mẫu vẽ có gam nóng ví dụ mẫu vẽ gồm: Quả cam chín vàng, khối hộp màu nâu, cái phích màu đỏ, khăn nền màu ghi lạnh...


- Nhiệm vụ 2: Thực hành vẽ tĩnh vật màu (bài 2 - gam lạnh) theo đúng phương pháp vẽ màu.

Mẫu vẽ có gam màu lạnh, cũng như bài 1 bạn nên chú ý đến hòa sắc chung của hệ thống mẫu vẽ, gam lạnh không có nghĩa là tất cả mẫu vẽ đều là màu lạnh mà chỉ cần màu lạnh giữ vai trò chủ đạo là được ví dụ: quả màu xanh, cái ca nhựa màu tím, ấm pha trà bằng sứ màu trắng, khăn nền màu nâu nhạt...

- Nhiệm vụ 3: Thực hành vẽ tĩnh vật màu (Bài 3 - gam nóng kết hợp gam lạnh) theo đúng phương pháp vẽ màu.

Mẫu vẽ có cả màu nóng và lạnh kết hợp hài hòa để tạo thành gam màu chung, bạn có thể chọn mẫu vẽ có nhóm màu: đỏ, tím, hồng, xanh dương... hay đỏ, cam, vàng lục... để bài vẽ có hoà sắc ưa nhìn. Ví dụ: vẽ lại cái phích màu đỏ, quả màu xanh, ấm pha trà màu trắng, khăn nền màu hồng nhạt...

Đánh giá hoạt động 3:

 Bạn hãy dựa vào các tiêu chí đánh giá bài vẽ tĩnh vật màu để tự đo lường kết quả học tập của mình.

Thông tin phản hồi cho các hoạt động

Thông tin phản hồi cho hoạt động 1

Màu sắc trong tự nhiên vô cùng phong phú và đa dạng, chúng luôn có ảnh hưởng qua lại để tạo nên một hòa sắc chung, bạn hãy thử quan sát một khoảng không gian nào đó để cảm nhận điều này. Ví dụ lá cờ đỏ sao vàng bay phấp phới trên nền trời xanh, mái ngói đỏ tươi nổi bật trên lùm cây cổ thụ, trang phục muôn sắc, muôn màu của dòng người đi trải hội được sắp đặt chung trong một không gian. Dù màu sắc có tương phản và rực rỡ đến mấy nhưng với cơ chế sinh học của mắt, hơi nước và bụi trong không gian, sự ảnh hưởng qua lại của màu sắc trong tự nhiên sẽ tạo nên sự hài hòa về màu sắc trong mắt bạn, những màu nóng như vàng và đỏ của lá cờ sẽ dịu hơn vì chúng được đặt trên nền trời xanh, mái ngói đỏ tươi và xanh lá cây là những màu bổ túc chúng sẽ tôn nhau lên tươi thắm hơn, sự ảnh hưởng qua lại về màu sắc trên trang phục của dòng người đi trải hội sẽ tự hòa quyện và pha trộn với nhau để tạo thành một hòa sắc chung.

Thông tin phản hồi cho hoạt động 3

Bạn hãy dựa vào các tiêu chí sau để đánh giá bài vẽ tĩnh vật màu:

- Bố cục cân đối
- Cấu trúc hình, tỷ lệ sát với mẫu
- Màu sắc phù hợp với tinh thần chung của mẫu
- Có đủ độ đậm nhạt, không gian trong trẻo
- Bài vẽ tĩnh cảm, có quan tâm đến tả chất của mẫu
- Bút pháp thoải mái, hợp lý

Bài vẽ của bạn đã thực hiện được tiêu chí nào? hoàn chỉnh hay chỉ thực hiện được bao nhiêu phần trăm?

V. Đánh giá sau khi học xong tiểu mô đun

Mỹ thuật nói chung, vẽ theo mẫu nói riêng là môn thực hành, nên việc đánh giá tiểu mô đun này được thực hiện qua các bài thực hành, ở đó bạn đã vận dụng tất cả tri thức, kinh nghiệm có được trong quá trình học tập của mình, vì vậy kết quả học tập của bạn sau mỗi tiểu mô đun đã phản ánh đúng khả năng học tập của bạn về nhận thức và thực hành. Vấn đề ở chỗ, bạn đã thực sự nghiêm túc để nhận xét, đánh giá cái được và chưa được về kết quả học tập của mình chưa? để có được điều này, bạn hãy cùng đồng nghiệp thảo luận, đánh giá thật rõ ràng, khách quan.

TIÊU MÔ ĐUN 2: VẼ TRANG TRÍ - 30 tiết (6; 24)

MỤC TIÊU

Kiến thức

- Nắm được được một số kiến thức cơ bản về trang trí: Những kiến thức chung, cách sử dụng màu vẽ, cách vẽ họa tiết, cách thực hiện bài trang trí cơ bản và bài trang trí ứng dụng đơn giản.
- Phân biệt được trang trí cơ bản và trang trí ứng dụng.
- Hiểu được giá trị của mỹ thuật cổ dân tộc.

Kỹ năng

- Rèn luyện các kỹ năng sử dụng màu, vẽ họa tiết, trang trí cơ bản và trang trí ứng dụng
- Vẽ được các bài trang trí theo chương trình.

Thái độ

- Yêu quý và trân trọng cái đẹp.
- Có thị hiếu thẩm mỹ đúng đắn.
- Yêu thích trang trí, thể hiện thái độ nhiệt tình, tích cực trong dạy - học trang trí

II. GIỚI THIỆU TIÊU MÔ ĐUN

- Thời gian cần thiết để hoàn thành tiêu mô đun: 30 tiết.

STT	Tên chủ đề	Số tiết	Trang số
1	Những kiến thức chung	2	33
2	Màu sắc	4	40
3	Chép họa tiết	4	44
4	Trang các trí hình cơ bản và trang trí ứng dụng	20	52

III. TÀI LIỆU THIẾT BỊ ĐỂ THỰC HIỆN TIÊU MÔ ĐUN

Tài liệu:

- Tài liệu in, băng hình, băng tiếng
- Nguyễn Quốc Toàn, Đàm Luyện, Nguyễn Hữu Hạnh, Đỗ Thuật, Triệu Khắc Lễ, Bạch Ngọc Diệp, Trịnh Minh Đức, Phạm Ngọc Tới: Sách giáo viên, sách giáo khoa, vở bài tập mỹ thuật các lớp 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 - NXB Giáo dục.
- Nguyễn Thị Nhung, Nguyễn Thế Hùng, Phạm Ngọc Tới: Giáo trình Trang trí – NXB Giáo dục 1998.
- Hình chạm trổ Việt Nam qua các thời đại - NXB Mỹ thuật Hà Nội.
- Đặng Bích Ngân (Chủ biên): Từ điển thuật ngữ Mỹ thuật phổ thông –NXB Giáo dục 2002.
- Nguyễn Quốc Toàn: Giáo trình Mỹ thuật – NXB Đại học Sư phạm 2004 (Trung tâm giáo dục từ xa).
- Phạm Viết Song: Tự học vẽ - NXB Giáo dục 1998.

Thiết bị

- Tivi, đầu máy
- Bảng pha màu, bảng vẽ, màu vẽ, giấy vẽ, bút chì, bút vẽ màu, tẩy chì ...

IV. NỘI DUNG

Chủ đề 1 : Những kiến thức chung – 2 Tiết (2 ; 0)